

„Żołnierze w walce o wyżywienie”

Czy polityka Darrégo wytrzyma próbę życia?

W Bad Eilsen obraduje obecnie międzynarodowa konferencja wiedeńska rolnicza. Prof. von Dietze wygłosił na niej sensacyjny odczyt o polityce agrarnej Niemiec w społeczeństwach.

Minister Darré — według prof. Dietzego — zachował nie tylko wszelkie środki polityki gospodarczej, chroniące rolników niemieckich przed obcą konkurencją, ale także wprowadził do polityki agrarnej zupełnie nowe czynniki, wypływające z ogólnych założeń narodowego socjalizmu, a raczej, powiedzmy inaczej: minister Darré realizuje ten program rolniczy, który sam wytworzył i wprowadził do ideologii narodowo-socjalistycznej.

Najważniejszą częścią składową tego programu, to utworzenie stanu żywności Rzeszy, jako przymusowego syndykatu rolnictwa. Tak jak kartele przemysłowe (nie zawsze) przymusowy kartel rolniczy został utworzony pod naciskiem konieczności, gdyż nie można było inną drogą dostarczać wytwórczości do zapotrzebowania rynków.

Analogia między stanem żywności Rzeszy, a kartelami przemysłowymi ma jednak swoje granice. Zrzeszenie wielu milionów rolników jest rzeczą o wiele trudniejszą, niż powołanie do życia przemysłowego kartelu. Dlatego stan żywności Rzeszy

czeka na kontroli nad wytworzeniem,

ogranicza się do ustalenia cen.

Celem stanu żywności Rzeszy nie jest osiągnięcie wysokich cen. Cena musi być sprawiedliwa. Jest to tylko wynik przypadku, że dziś cena sprawiedliwa ustala się na poziomie wyższym od ceny wolno-konkurencyjnej. Nieestety ceny sprawiedliwej nie można obliczyć matematycznie.

Cenę sprawiedliwą określa się więc przymusowo. W ten sposób polityka rolnicza nosi charakter socjalistyczny w szerszym tego słowa znaczeniu. Rolnictwo przestaje być gospodarstwem kapitalistycznym. Jego produkty nie są pozostawione wolnej grze podaży lub popytu. Kupiecki sposób myślenia

Nowa polityka gospodarcza ma między innymi wzbudzić w ludności nowy sposób patrzenia na zagadnienia gospodarcze. Naprzykład cenę zbóż na r. 1934 są utrzymywane na poziomie minimalnym, niż w roku ubiegłego. Nie może rozsądzać zdrowych podstaw kultury włościańskiej.

Polityka Darrégo jest socjalistyczna także z innego punktu widzenia. Chce zapewnić wspólnotę państwa i ludności także w życiu gospodarczym. Jest to zupełnie przeciwstawienie liberalnemu porządkowi rzeczy, w którym ludzie ufają wolnej grze sił gospodarczych. Ta ufność jednak zanika, gdy załamują się podstawy obyczajowe ludu gospodarczego i społecznego. Nie mogą one być przywrócone w gospodarstwie liberalnym.

głym, chociaż zbiory tegoroczne są bardzo słabe, a zeszłoroczne były wręcz rekordowe. Włościanin musi, jako żołnierz w wojnie o wyżywienie, spełnić swą powinność

choćby zysk pieniężny nie odpowiadał jego oczekiwaniu.

Nie można jeszcze nie powiedzieć o gospodarstwie powołaniu tej polityki agrarnej. Ale, jak to podkreślił w swym odczyście prof. Dietze, dla powodzenia nowego planu trzeba zmienić rolników, jako ludzi. Z ludźmi, którzy kierują się korzyścią własną nie można urzeczywistnić socjalizmu agrarnego. Nie można ludzi zmusić do podporządkowania się dobru ogólnemu przez zewnętrzne przepisy i groźby kar. Trze-

ba sięgnąć do ich najgłębszych uczuć.

Ciekawe było również wystąpienie prof. Passinari, który twierdził, że w stosunkach międzynarodowych nie może być również mowy o liberalizmie gospodarczym. Prawdopodobnie w gospodarce międzynarodowej utworzony zostanie taki sam planowy porządek wzajemnych stosunków.

Jak widać ekonomiści od gospodarstwa wiejskiego są zdecydowanymi zwolennikami planowości. Nie widzą oni jakoś wielkich trudności i niebezpieczeństw związanych z przymusową regulacją cen bez kontroli nad wytworzeniem. Na to sobie można pozwolić tylko w krajach zasadniczo deficytowych pod względem zbożowym.

Scalenie podatku od obrotu winem, drożdżami i t. d.

Ministerstwo Skarbu przystąpiło do wstępnych prac, mających na celu ewent. scalenie podatku przemysłowego od obrotów, których przedmiotem są poszczególne artykuły, podlegające pośrednim podatkom spożywczym (wino, ocet, drożdże i t. p.) i w tym celu zażądało od samorządu gospodarczego przedstawienia mu bliższych danych o obecnym stanie cen owych artykułów zarówno w handlu detalicznym, jak i w sprzedaży hurtowej. W związku z tem wezwano zainteresowane organizacje gospodarcze do przedstawienia ewent. wniosków w sprawie zasad scalenia, jakie zdaniem Izby należałoby uwzględnić, decydując się na scalenie poboru podatku od obrotu wymienionymi artykułami.

W KILKU WIERSZACH

PRZYDZIAŁ DEWIZ NA IMPORT SUROWCÓW W NIEMCZECH

Urząd Gospodarki Dewizowej Rzeszy zawiadamia, że w ciągu września b. r. przydział dewiz na import surowców przyznawany będzie poszczególnym firmom w wysokości 5 proc. zasadniczych kwot (!).

NABIAŁ

Tydzień sprawozdawczy na 21 do 27 b. m. minął na rynku masłarskim spokojnie. Jakkolwiek na rynku londyńskim notowania pozostały naogół bez zmiany (masło polskie sprzedawano po 60 — 64 shl za 1 cwt), zbyt był powolny. Masło polskie II gatunku nie znajdowało nabywców. Cena eksportowa masła polskiego wynosiła około zł. 2.20 za 1 kg. pierwszego gatunku. Niekorzystne wiadomości z zagranicy oraz ponowny wzrost dostaw wpłynęły również niepomyślnie na poziom cen krajowych. W Poznaniu obniżono z dn. 27 bm. ceny hurtowe na 2.15 — 2.20 zł, w półhucie na 2.40 zł, w detalu na 2.80 zł. za 1 kg. pierwszego gatunku.

Za jaja z Poznańskiego płacono w dn. 27 b. m. zł. 85 — 88 za skrzynię 24-kopową. Na rynku jajczarskim tendencja mocna.

BEKONY

W dniu 24 b. m. ceny bekony na giełdzie londyńskiej wynosiły (w shl za 1 cwt): bekony angielski 102 — 96, irlandzki 100 — 94, kanadyjski 94 — 91, duński 98 — 95, holenderski 94 — 90, estoński 94 — 93, łotewski 94 — 93, litewski 94 — 91, szwedzki 94 — 93 oraz polski 94 — 90.

Tendencja na rynku bekony w dalszym ciągu mocna. Należy przypuszczać, że zwykła cen bekony na rynku angielskim osiągnęła swój punkt kulminacyjny.

Na giełdach

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Waluty: Dolar 5.19; frank francuski 34.84; frank szwajcarski 172.40; funt szterling 26.22; marka niemiecka 193.75; szyling austriacki 98.60; korona czeska 21.80.

Monety: Dolar złoty 9.81.25; rubel złoty 4.85.

Dewizy: Berlin 207; Belgia 124.15; Holandia 358.15; Kopenhaga 17.30; Londyn 26.23; Nowy Jork (kabel) 5.21; Paryż 34.88; Praga 21.96; Szwajcaria 172.69; Sztokholm 135.5; Włochy 45.41; Oslo 132.

Papiery procentowe: 3 proc. Poż. Budowlana 44.50; 4 proc. Poż. Dolarowa 53.75; 4 proc. Poż. Inwestycyjna 117.50; 4 proc. Poż. Inwestycyjna serjowa 121; 5 proc. Poż. Konwersyjna na 64.90; 5 proc. Poż. Kolejowa 59; 6 proc. Poż. Dolarowa 70; 8 proc. Poż. Dillonowa 82.75; 7 proc. Poż. Stabilizacyjna 70.37; 7 proc. Poż. Dolarowa Warszawy 82.5; 7 proc. Poż. Śląska 63.75; 4,5 proc. Listy Zast. Ziemskie 4.5; 7 proc. Listy Zast. Ziem. Dolarowe 52.25; 4,5 L. Z. T. K. m. Warszawy 4.5; 5 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 69; 8 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 74; 6 proc. Obligacje m. Warszawy 61.5; VI em. 60; VIII i IX em. 58.5.

Akcje: Bank Polski 87.50; Lilpop 9.90; Starachowice 11.25; Warsz. Tow. Akc. Fabr. Cukru 22; Ostrowiec 21.50; Modrzejów 3.65; Haberbusch 38.

GIEŁDA ZBOŻOWA

WARSZAWA, 29. 8. — Giełda zbożowa franco Warszawa za 100 kg.: Zyto stare i nowe 17.00 — 17.50; pszenica jedn. stara i nowa 748 gl. 20.00 — 21.00; pszenica zbierana stara i nowa 737 gl. 19.00 — 20.00; owies jednolity 468 gl. nowy 14.50 — 15.50; owies jednolity stary 17.00 — 17.50; owies zbierany 438 gl. nowy 14.00 — 14.50; owies zbierany stary 16.00 — 16.50; jęczmień przem. 632 gl. 17.00 — 18.00; jęczmień browarowy 20.50 — 22.00; groch polski z workiem 30.00 — 32.00; groch Wiktorja z workiem 47.50 — 50.00; wyka 23.00 — 24.00; peluska 24.00 — 25.00; rzepak i rzepik zimowy 42.00 — 44.00; rzepak i rzepik letni 38.00 — 40.00; lubin niebieski 9.00 — 9.50; lubin żółty 10.50 — 11.50; koniżyna biała surowa o czystości 97 proc. 80.00 — 110.00; koniżyna biała surowa 60.00 — 80.00; mak niebieski z workiem 48.00 — 51.00; ziemniaki fabryczne 3.75 — 4.00; mąka pszena gat. I B 34.00 — 36.00; I C 32.00 — 34.00; I D 30.00 — 32.00; I E 28.00 — 30.00; gat. II B 26.00 — 28.00; II D 25.00 — 26.00; II F 24.00 — 25.00; II G 23.00 — 24.00; gat. III A 22.00 — 23.00; mąka żytnia I 55 proc. 26.50 — 20.50; mąka żytnia razowa 19.50 — 20.50; mąka żytnia posiednia 15.50 — 16.50; otręby pszenne grube stand. 12.00 — 12.50; pszenne srodnie 11.50 — 12.00; otręby pszenne mialkie 11.50 — 12.00; żytnie 10.50 — 11.00; kuchy lniane 19.50 — 20.00; rzepakowe 15.00 — 15.50; kuchy słoneczne 42 — 44 proc. 19.00 — 20.00; sruła sojowa 22.00 — 22.50; siemię lniane 42.00 — 43.00. Ogólny obrót 6228 tonn, w tem żyta 4695 tonn. Tendencja spokojna.

ROZPOCZĘLIŚMY WYSYLKE

POWIEŚCI H. SIENKIEWICZA

„NA POLU CHWAŁY”

JAKO BEZPŁATNEJ PREMII PRENUMERATORÓW A B C

We wczorajszym numerze ABC, podaliśmy omyłkowo o wysyłce 1 t. „Potopu” co niniejszem prostujemy

Budżet daleki od równowagi

W lipcu deficyt około 23 milj. zł.

Ostatnio opublikowano dane dotyczące wydatków i dochodów państwa w lipcu b. r. Wydatki wyniosły ogółem 171.071.000 zł, czyli zmniejszyły się w porównaniu do czerwca o pół miliona złotych.

Natomiast dochody państwa wyniosły 171.071.000 zł, to jest identycznie tyle samo ile wydatki. Jest to oczywiście tylko wynik pewnej manipulacji rachunkowej, gdyż z wpływów Pożyczki Narodowej zapisuje się w sprawozdaniach miesięcznych na dochód tyle ile potrzeba dla zrównoważenia deficytu. Droga pośrednia można określić ile zaczerpnięto z Pożyczki Narodowej. Mianowicie dochody administracyjne w lipcu ub. r. wyniosły 16.251.000 zł, zaś w lipcu b. r. 50.058.000 zł. Różnica w wysokości 23.7 milj. zł. odpowiada mniej więcej sumie zaczerpniętej z Pożyczki Narodowej na zrównoważenie wydatków i dochodów w lipcu.

Dochody skarbowe z podatków i opłat wyniosły 70.978.000 zł. w lipcu r. ub., zaś w lipcu b. r. 71.948.000 zł., wzrosły zatem o niecały milion złotych.

Nieco lepiej wygląda statystyka wpływów monopolu. Oto w lipcu r. ub. dały one 50.415.000 zł., zaś w lipcu b. r. 54.502.000 zł.

W ciągu pierwszych czterech miesięcy b. r. wydatki państwa wzrosły w porównaniu do tego samego okresu roku ubiegłego z 667 do 685.4 milj. zł. Dochody w tym samym czasie wzrosły z 576.6 milj. zł. do 685.4 milj. zł. w tem około 105 milj. z Pożyczki Narodowej. W zeszłym roku nie-

dobór za 4 miesiące roku budżetowego wynosił około 90 milj. zł., to jest mniej niż w r. b. zużyto na pokrycie niedoborów z Pożyczki Narodowej.

Trudno zatem zrozumieć w jaki sposób można twierdzić, że po zakończeniu wpływów z Pożyczki Narodowej budżet będzie normalnie zrównoważony?

Redukcja budżetu Francji o 3,3 miljardy franków

PARYŻ, 29.8 (PAT). „Le Temps” pisał, iż istotnym tematem jutrzejszych obrad Rady Ministrów poza exposé ministra Barthou na temat polityki zagranicznej, a zwłaszcza na temat Zagłębia Saary, będą sprawy, dotyczące ogólnych wytycznych budżetu na rok 1934. Wytyczne te charakteryzują się przede wszystkim przez zasadnicze zmniejszenie wydatków. Dziennik zaznacza, że według przewidywań obecnego budżetu przyszły będzie niższy 47 miliardów, gdy poprzedni budżet osiągnął cyfrę 50 miliardów 300 milionów franków. Ministerstwa poszczególne uzgodniły

już przewidziane ograniczenia wydatków. Obecnie będzie tylko mowa o redukcji wydatków w budżetach działów obrony narodowej. O ile chodzi o kwestję reformy państwa, dziennik sądzi, iż premier Doumergue nie będzie tej sprawy poruszał, gdyż, o ile chodzi o te zagadnienia, premier ma swe koncepcje czyste osobiste. Stoi on na stanowisku prowadzenia w dalszym ciągu studiów nad reformami, które jego zdaniem są niezbędne dla państwa, by następnie w chwili, kiedy uzna to za odpowiednie, przedstawić opinii publicznej konkluzję i wnioski ostateczne.

Nowe powództwo cywilne w sprawie bankiera Kwinty

Do Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego wniesione zostało nowe powództwo cywilne, będące celem procesu bankiera Kwinty, skazanego, jak wiadomo, na 3 lata więzienia. Powództwo to wytoczył syndyk masy upadłości domu bankowego przeciwko synowi bankiera, Zbignie-

wowi i Stanisławowi, na których nazwisko przepisana jest własność fabryki chemicznej w Toruniu.

Ponieważ masa upadłości kwestionuje tytuł własności fabryki, żąda ona pokrycia przez synów bankiera jego długów w wysokości 127.000 złotych.

Tajemnica katalogu telefonicznego Brak adresów instytucji wojskowych

Po raz pierwszy od czasu ukazania się spisu abonentów warszawskiej sieci telefonów P. A. S. T., w ostatnim spisie, wydanym na rok 1934/35, w części II (na czerwonych kartkach), w dziale wojskowe instytucje — brak jest adresów tych instytucji. Jest to b. wielkie utrudnienie, szczególnie dla osób przyjeżdżających, które nie znają miasta, korzystając zaś z katalogu telefonicznego, jako informatora adresowego.

Zapytana w tej sprawie redakcja spisu abonentów P. A. S. T., oświadczyła, iż nie jest to pomyłka, lecz — zarządzenie władz wojskowych. O ile ktoś zainteresowany pragnie ustalić adres instytucji wojskowej — kierowany jest do Komendy Miasta. Powyższe zarządzenie jest wielkim utrud-

nieniem i przypuszczać należy, że w przyszłości będzie cofnięte.

Już są skutki Zapowiedzi strajku w górnictwie angielskim

Eksporтеры węglowi południowo - walijscy są poważnie zaniepokojeni groźbą strajku powszechnego w tem zagłębiu, gdyż uniemożliwi im to zawieranie terminowych kontraktów dostaw po 1-ym października. Zaniepokojeni to wzrosło na skutek otrzymanych dziś wiadomości, że kolej argentyńska Santa Fe, która jest długoletnim odbiercą węgla walijskiego, zawarła kontrakt z eksporterami niemieckimi na dostawę 100 tysięcy tonn węgla niemieckiego na rok przyszły.

Gdańsk dystansuje Gdynię

Skutki umów polsko-gdańskich

Ostatnio pojawiły się niespokojące wiadomości o obrocie w naszych dwóch portach morskich, Gdyni i Gdańsku.

Statystyka za lipiec roku bieżącego wykazuje w porównaniu z lipcem roku zeszłego bardzo poważny wzrost obrotów w Gdańsku, przy równoczesnym osłabieniu obrotów Gdyni. Gdy w Gdańsku obrót wzrósł o blisko 100.000 tonn z 499.500 na 599.000, w Gdyni spadł z 518.200 tonn na 580.100 tonn. Szczegółowe nasz eksport przez Gdańsk bardzo poważnie wzniósł się — o 50 proc.

tyścy tonn. Jest to skutek zawartych niedawno przez rząd z umów z Wolnym Miastem Gdańskiem.

Niewątpliwie powinnam nam bardzo zależeć na utrzymaniu dobrych stosunków z Gdańskiem i na wykorzystaniu jego portu dla celów naszego handlu zamorskiego, ale w żadnym razie porównanie takie nie może następować koźtem Gdyni. Za dużo chyba włożyliśmy pracy w stworzenie portu własnego polskiego, żeby potem tamować jego rozwój.

Statystyka urzędowa jest o tyle niemająca.

Ceny zbóż w kraju i zagranicą

Wobec zainteresowania czytelników ruchem cen zbóż w kraju i zagranicą podajemy przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 20 do 26 sierpnia 1934 r. wg. obliczenia biura giełdy Zbożowo - Towarowej w Warszawie, za 100 kg. w złotych:

Giełdy krajowe:
Warszawa 20.00 17.25 21.25 15.48
Gdańsk 20.88 19.07 23.78 17.40
Poznań 19.26 17.67 21.75 15.48
Bydgoszcz 19.26 17.66 21.93 15.81

Łódź 20.56 16.87 — 13.87
Lublin 17.33 16.25 18.00 13.52
Równe W. 16.76 14.75 — 12.75
Wilno 19.25 15.40 — 14.80
Katowice 21.45 17.20 — 15.95
Kraków 19.81 16.58 — 12.60
Lwów 18.62 16.62 13.92

Giełdy zagraniczne:
Berlin 41.39 33.07 43.68 34.53
Hamburg 20.23 15.80 19.62 13.90
Praga 31.19 28.21 30.03 25.19
Brno Mor. 34.32 26.84 29.59 24.53
Wiedeń 35.59 25.19 28.25 22.25
Liverpool 17.84 — — 18.15
Chicago 21.16 17.47 24.18 19.24
B. Aires 13.44 — — 10.36

Węgiel polski w Argentynie

Obawy przemysłowców angielskich

„Daily Telegraph” podaje, iż fakt, że Zakłady elektryczne w Buenos Aires zamówiły przeszło 50.000 tonn węgla polskiego, wywołał w angielskim przemyśle węglowym niepokój. Zakłady te bowiem dotychczas sprowadzały węgiel w wielkiej ilości z Anglii. W myśl zaś zawartego w maju ub. r. między Anglią a Argentyną układu handlowego ówczesny kontrakt węgla angielskiego na rynku argentyńskim nie miał doznać pogorszenia.

W I-em półroczu 1934 r. Argentyna sprowadziła z Angli 948.224 tonn węgla wobec 939.910 tonn tego samego okresu 1933 r. Argentyna tym sposobem dotrzymała co prawda swego zobowiązania, ale jednocześnie podwyższyła swój import węgla niemieckiego z 92.416 do 142.904 tonn, a węgla polskiego z 5.000 do 28.000 tonn. Po obecnym nowym zamówieniu węgla polskiego angielski przemysł węglowy liczy się z dalszymi znacznymi zamówieniami tego węgla, gdy w latach poprzednich Argentyna prawie całe swoje zapotrzebowanie węglowe pokrywała w Anglii.

Było rzeczą dla każdego o-

czywistą, że ograniczenie importu węgla polskiego do państwa skandynawskich zmusi nas do szukania nowych rynków zbytu. To co Anglia zyskała w Szwecji i Norwegii, straciła na innych terenach. Ale zdaje się, że Anglicy nigdy nie zrozumieją tego, że oni tracą najwięcej na wojnie węglowej.

Program zjazdu ogrodników w Łodzi 8 i 9 września

ŁÓDŹ, 30.8. Komitet Plantacyjny miast Republiki Polskiej, zachęcony owoceci rezultatami I Zjazdu Ogrodników, urządził, jak donosiłszy już, w dniach 8 i 9 września II Zjazd Ogrodników Miejskich w Łodzi. Jak nas informują, program tego Zjazdu przedstawia się następująco: ogólnym wygłoszonych zostanie 5 referatów, a mianowicie: „Skwery w miastach i miasteczkach”, „Ochrona prawna zieleni miejskiej w ramach ustaw obowiązujących i uprawianie samorządów”, „Zadzwienie ulic”, „Byliny w parkach i na skwerach” i „Zwalczanie chorób i szkodników roślin”.

Zjazd będzie urozmaicony wy-

cieczkami do ogrodów łódzkich i do miejskich zakładów hodowlanych oraz pokazem planów ogrodów łódzkich. Udział w Zjeździe jest dopuszczalny dla wszystkich interesujących się sprawami ogrodnictwa. Oficjalnie przybędzie do Łodzi kilkuset delegatów samorządów krajowych.

Czas odnowić

prenumeratę na miesiąc wrzesień